

640.

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE**Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych**

do ustaw z dnia 18 marca 1920 r. i z dnia 14 lipca 1920 r. (Dz. Ust. № 28 poz. 165 i № 66 poz. 438) w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austriackiego.

Na podstawie art. 6 i 13 ustawy z dnia 18 marca 1920 r. (Dz. Ust. № 28 z dn. 1/IV 1920 r. poz. 165) i art. 5 ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. (Dz. Ust. № 66 z dn. 2/VIII 1920 r. poz. 438) zarządzam, w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości oraz z Prezesem Głównego Urzędu Ziemińskiego, co następuje:

Art. 1. Organem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, powołanym do wykonywania ustaw z dnia 18 marca i 14 lipca 1920 r. (Dz. Ust. № 28 poz. 165 i № 66 poz. 438), jest Urząd zagospodarowania odłogów.

Czynności, dotyczące wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych, w myśl ustaw powyższych, wykonywać będą pod ogólnem kierownictwem i nadzorem Urzędu zagospodarowania odłogów:

- a) jako organy I instancji:
 - w b. zaborze rosyjskim—urzędy gminne,
 - w b. zaborze austriackim—powiatowi referenci rolni;
- b) jako organy II instancji od decyzji urzędów wymienionych w punkcie a — powiatowe Komisje dzierżaw przymusowych; w zakresie zaś nadzoru administracyjnego w b. zaborze rosyjskim — Starostowie, względnie Wojewodowie, a w b. zaborze austriackim—Starostowie, względnie właściwi Inspektorowie pomocy rolnej,

Art. 2. Obowiązkwowi przymusowego wydzierżawiania w myśl art. 1 ustawy z dnia 19 marca 1920 r. podlegają, bez względu na ogólną powierzchnię gospodarstwa, grunty leżące odłogiem, a zdadne pod uprawę rolną, których właściciel lub posiadacz, albo też osoba, mająca je pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie, uprawiać nie może. Ugory w gospodarstwach trójpolowych, oraz ugory, uzasadnione racjonalną gospodarką płodozmienną nie są odłogami w rozumieniu ustawy.

Art. 3. O dzierżawę gruntów, wymienionych w art. 2, mogą się ubiegać osoby, których głównem zajęciem jest rolnictwo, a które posiadają potrzebne zboże na zasiew, inwentarz żywy i martwy lub wykażą, że mają możliwość ich nabycia we właściwym czasie, jak również możliwość wzięcia parceli w natychmiastową dzierżawę.

Przy równych warunkach kandydaci będą uwzględnieni w porządku, wymienionym w art. 2 ustawy z dn. 18 marca 1920 r. O ile kandydatów na dzierżawę zgłoszą Komisje Ziemińskie gminne lub powiatowe, to listy odnośne winny być rozpatrzone w pierwszym rzędzie zgodnie z art. 1 i 2 tejże ustawy.

Art. 4. Właściciele i posiadacze gruntów, wymienionych w art. 2 niniejszego rozporządzenia, względnie osoby, mające te grunty pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie, obowiązani są wydzierżawić je w drodze dobrowolnej umowy. Przy zawieraniu tych umów winny urzędy i Starostowie w miarę potrzeby współdziałać.

Nadto obowiązane są wyżej wymienione osoby pod rygorem art. 12 ustawy z dn. 18 marca 1920 r. dostarczyć właściwym urządóm gminnym i Starostwóm, w terminach przez nich wskazanych, niezbędnych danych co do użytków rolnych, mogących podlegać wydzierżawieniu na mocy ustawy z dnia 18 marca 1920 r.

Art. 5. Urzędy gminne obowiązane są na podstawie dostarczonych w myśl art. 4 oraz własnych dochodzeń sporządzić wykazy gruntów, nadających się do przymusowego wydzierżawienia, oraz wykazy osób, ubiegających się o dzierżawę, zawierające dane, dotyczące obszaru posiadanych przez nich i dzierżawionych gruntów oraz posiadanych środków zagospodarowania.

Odpisy powyższych wykazów w miarę ich sporządzania urzędy gminne przedkładają Starostwóm w terminach przez Starostów oznaczonych.

Art. 6. O ile grunty, wymienione w art. 2 niniejszego rozporządzenia, nie zostaną przez ich właścicieli i posiadaczy lub osoby mające je pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie, wydzierżawione w drodze dobrowolnej, zostaną wydzierżawione w drodze przymusowej przez właściwy urząd gminny, względnie referenta rolnego (art. 1), w sposób określony w art. 7, niniejszego rozporządzenia.

Prawo orzekania o przymusowym wydzierżawieniu przysługuje urządóm gminnym, względnie referentóm, w roku 1920 w czasie od 15 września do 31 grudnia, w następnych zaś latach od 1 stycznia do 1 kwietnia każdego roku.

Art. 7. Na podstawie sporządzonych przez się wykazów (art. 5 niniejszego rozporządzenia) oraz posilkując się w braku miejscowych kandydatów, w myśl wskazówek Starosty, zgłoszeniami mieszkańców innych gmin, urzędy gminne, względnie referenci rolni powiatowi, w terminach, oznaczonych w art. 6 niniejszego rozporządzenia, powezmą decyzję co do wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie gminy poszczególnym kandydatóm i w terminie wskazanym w art. 3 ustawy z dnia 14 go lipca 1920 r. zawrą z nimi umowy podług ustalonego wzoru. Gdy o dzierżawę przymusową tegoż gruntu współubiega się kilka osób, urząd gminny, względnie referent rolny, rozpoznaje takie zgłoszenia łącznie i w decyzji swej winien wskazać powody, dla których poszczególne zgłoszenia zostały uwzględnione lub oddalone. Odpis decyzji dorecza się najpóźniej w terminie 7 dniowym od dnia decyzji wszystkim interesowanym osobóm. Umowy zawarte przez urząd gminny, względnie powiatowego referenta rolnego, w myśl art. 9 ustawy z dnia 18 marca 1920 r. mają moc obowiązującą dla właścicieli gruntów, których dotyczą, jak również dla ich prawonabywców oraz osób reprezentujących prawa właściciela. Wydzierżawienie gruntów w drodze dobrowolnej może być dokonane w każdym czasie do chwili podpisania umowy co do dzierżawy przymusowej i powoduje umorzenie postępowania przymusowego. W szczególności może w ten sposób właściciel, czy zarządca gruntu, za zgodą dzierżawcy uzyskać skrócenie terminu zamierzonej dzierżawy przymusowej wzamian za obniżenie tenuty albo na innych warunkach.

Oryginały zawartych umów o dzierżawach przymusowych pozostają w aktach urzędu gminnego, względnie Starostwa; po jednym uwierzytelnionym odpisie umowy otrzymuje dzierżawca i właściciel gruntu; takiż odpis wraz z odpisem decyzji o wydzierżawieniu urząd gminny, względnie powiatowy referent rolny, przedkłada niezwłocznie Starostwu. Przy zawarciu umowy urząd gminny, względnie powiatowy referent rolny, pobiera od dzierżawcy kwotę, równającą się kosztóm koniecznego rozgraniczenia wydzierżaw-

wionych gruntów, którą dzierżawca ma prawo następnie potrącić przy wpłacie pierwszej raty dzierżawnej, co zostaje uwidocznione w umowie.

Art. 8. Umowy, zawierane w myśl art. 7, winny zawierać prócz zwykłych warunków dzierżawy również warunki, wskazane w art. 3 i 10 ustawy z dnia 18 marca 1920 r., i sporządzane będą stosownie do zatwierdzonych przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych wzorów.

Art. 9. Drogi konieczne, przewidziane w art. 7 ustawy z dnia 18 marca 1920 r., winny być w miarę możliwości ustanawiane na wspólne użytkowanie dla większej ilości dzierżawców.

Art. 10. W myśl art. 11 ustawy z dn. 18 marca 1920 r. w razie przymusowego wydzierżawienia całej jednostki gospodarczej przysługuje organom rządowym prawo decyzji co do warunków korzystania przez dzierżawców z zabudowań gospodarczych i inwentarza martwego. W razie udzielenia dzierżawcy zezwolenia na używanie tych przedmiotów należy w umowie o przymusową dzierżawę zastrzedz, że przedmioty te zostaną dzierżawcy oddane po dokładnem opisaniu oddanych budynków i części składowych inwentarza martwego, że dzierżawca jest obowiązany z własnych funduszy bez regresu do właściciela wykonywać potrzebne naprawy i roboty około utrzymania tych przedmiotów w należytem stanie, w jakim je otrzymał z uwzględnieniem naturalnego zużycia.

Art. 11. Urząd gminny, względnie powiatowy referent rolny, odpowiada za akcję przymusowego wydzierżawienia użytków rolnych na powierzonym mu terenie i czuwa nad ścisłym wykonaniem przez dzierżawców ich zobowiązań co do należytego zagospodarowania wydzierżawionych gruntów. W wypadkach użytkowania gruntu przez dzierżawcę nie pod uprawę mechaniczną lub pozostawienia go odlogiem, grunt taki winien być niezwłocznie wciągnięty do wykazu nadających się do przymusowego wydzierżawienia, ponadto zaś urząd gminny, względnie referent rolny, obowiązany jest niezwłocznie wystąpić do Starosty z wnioskiem o zastosowaniu do winnego dzierżawcy przepisów art. 12 ustawy z dnia 18 marca 1920 r.

Art. 12. Przeciw decyzjom urzędu gminnego, względnie powiatowego referenta rolnego, wydanym na podstawie niniejszego rozporządzenia, służy osobom interesowanym prawo odwołania się do powiatowej Komisji Dzierżaw Przymusowych (art. 13) w przeciągu dni 8-miu od dnia doręczenia decyzji. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie decyzji urzędu gminnego, względnie powiatowego referenta rolnego, aż do chwili doręczenia interesowanemu decyzji Powiatowej Komisji Dzierżaw Przymusowych, która winna zapaść przed upływem dni 14-tu od daty odwołania się, a od której niema dalszego odwołania.

Art. 13. Powiatową Komisję Dzierżaw Przymusowych stanowią:

- 1) Starosta—jako przewodniczący.
- 2) Referent rolny (zastępca przewodniczącego)—na terenie b. zaboru austriackiego tylko z głosem doradczym.
- 3) Komisarz Ziemiański delegowany przez właściwy Okręgowy Urząd Ziemiański.
- 4) Sędzia pokoju na obszarze b. zaboru rosyjskiego, a dla obszaru b. zaboru austriackiego—naczelnik sądu powiatowego lub delegowany przez niego sędzia.
- 5) Przedstawiciel Sejmiku, a w Małopolsce — Wydziału Powiatowego, przez też organizacje delegowany.

Dla ważności orzeczeń Pow. Kom. Dzierż. Przym. koniecznym jest zawiadomienie o posiedzeniu wszystkich jej członków i obecność 3-ch, o ile w ich liczbie jest przewodniczący, albo jego zastępca i referent rolny lub Komisarz Ziemski.

Decyzje Powiatowej Komisji Dzierżaw Przymusowych zapadają zwykłą większością głosów obecnych członków. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego. Decyzje Powiatowej Komisji Dzierżaw Przymusowych będą przekazywane przez Starostę do wykonania właściwym urzędowi gminnym, względnie powiatowym referentom rolnym. Wskazaniem jest, aby członkowie już powołanej Powiatowej Komisji Ziemskiej weszli w skład Komisji Dzierżaw Przymusowych tegoż powiatu.

Art. 14. Starosta nadaje kierunek akcji przymusowego wydzierżawiania użytków rolnych na terenie powiatu, odpowiada za nią, reguluje sprawy dotyczące wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków w rozmaitych gminach swego powiatu oraz kieruje działalnością Powiatowej Komisji Dzierżaw Przymusowych (art. 13 niniejszego rozporządzenia).

Art. 15. Wojewoda, a w Małopolsce właściwy Okręgowy Inspektor Pomocy Rolnej, nadaje kierunek akcji przymusowego wydzierżawiania użytków rolnych na powierzonym sobie terenie, odpowiada za nią, reguluje sprawy, dotyczące wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków w poszczególnych powiatach swego Województwa względnie okręgu oraz wykonuje nadzór nad działalnością Starostów i Powiatowych Komisji Dzierżaw Przymusowych.

Art. 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw i obowiązuje na terenach b. zaboru rosyjskiego i austriackiego.

Jednocześnie traci moc „Rozporządzenie Wykonawcze Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 30 marca 1920 r. do ustawy z dn. 18 marca 1920 r. w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austriackiego”. (Dz. Ust. № 29 poz. 174).

Warszawa, dnia 16 września 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

J. Poniatowski.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Skulski

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:

T. Wilkoński